

OX2 Finland Oy
Kyminlinnantie 6
48600 KOTKA

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE OM PROGRAMMET FÖR MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING FÖR HÄRKMERI VINDKRAFTSPARK

1. PROJEKTET

Projektets namn: Härkmeri vindkraftspark

Projektansvarig: OX2 Finland Oy

Den projektansvariges MKB-konsult: Sito Oy

Bedömningsprogrammet har anlänt 17.12.2014.

Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (MKB)

Syftet med lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning är att främja bedömningen och ett enhetligt beaktande av miljökonsekvenser vid planering och beslutsfattande och samtidigt öka medborgarnas tillgång till information och deras möjligheter till medbestämmande.

På vindkraftverksprojekt där de enskilda kraftverken är minst 10 till antalet eller projektets totala kapacitet är minst 30 MW ska MKB-förfarande tillämpas med stöd av punkt e) vindkraftverksprojekt under punkt 7) energiproduktion i projektförteckningen i 6 § i MKB-förordningen. I den första fasen av det tude-lade bedömningsförfarandet behandlas bedömningsprogrammet, som är den projektansvariges plan för vilka projektalternativ det finns, vilka miljökonsekvenser man tänker utreda och med vilka metoder samt hur bedömningsförfarandet kommer att ordnas. Utifrån de utlåtanden och åsikter som erhållits om programmet ger kontaktmyndigheten sitt eget utlåtande, som ska beaktas när bedömningsprogrammet genomförs.

Utifrån bedömningsprogrammet, utlåtandena och åsikterna om det utarbetas en miljökonsekvensbeskrivning, som innehåller uppgifter om projektet och dess alternativ samt en enhetlig bedömning av deras miljökonsekvenser. Utgående från utlåtandena och åsikterna om beskrivningen sammanställer kontaktmyndigheten ett eget utlåtande, i vilket det granskas hur kraven som ställs på innehållet i en konsekvensbeskrivning enligt MKB-förordningen har uppfyllts. MKB-förfarandet avslutas i och med detta.

Konsekvensbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande om den bifogas eventuella tillståndsansökningar eller andra ansökningar som fordras för

att projektet ska kunna genomföras. I beslut om projektet måste det framgå på vilket sätt konsekvensbeskrivningen och kontaktmyndighetens utlåtande om den har beaktats.

Samordning av förfarandet med andra juridiska processer

Förfarandet har samordnats med planläggningsförfarande enligt markanvändnings- och bygglagen (MBL).

Projektets syfte och läge

Vindkraftsprojektets incitament finns i de klimatpolitiska mål som Finland har förbundit sig till genom internationella avtal och som medlem av Europeiska unionen. Mångsidig energiproduktion har också lyfts fram som ett viktigt mål i Österbottens landskapsprogram 2011-2014. Syftet med projektet är att producera el med vindkraft till det riksomfattande elnätet.

Projektet är beläget på ett område i Härkmeri i Kristinestad. Projektområdet är cirka 18,6 km² stort. Avståndet från kraftverken till de närmaste fasta bostäderna är minst 1 kilometer och till de närmaste fritidsbostäderna minst 1,5 kilometer. Den närmaste bosättningen finns i byn Härkmeri nordväst om området, i Henriksdal sydväst om området och invid riksväg 8 sydost om området. Öster om området går riksväg 8, norr om det Härkmerivägen (förbindelseväg 6600), på västra sidan finns Henriksdalsvägen och i söder Stjärnlidsvägen. Projektområdet är ett jämförelsevis plant, i huvudsak skogsklätt område, där det också finns åkrar.

Projektalternativ

Projektalternativ som granskas är ett nollalternativ (projektet genomförs inte) och två genomförandevalternativ.

I projektalternativ ALT1 byggs en vindkraftspark med 31 kraftverk på objektet. Bosättningen i närområdet och bullerkonsekvenserna har beaktats i antalet kraftverk och deras placering. Vindkraftverkens totala höjd är högst 225 m. Varje kraftverk har en effekt på 3–5 MW.

I projektalternativ ALT2 byggs en vindkraftspark med 19 kraftverk på objektet. Bosättningen i närområdet, bullerkonsekvenserna, flyttfåglarnas flyttstråk och rovfåglarnas boplatser har beaktats i antalet kraftverk och deras placering. Vindkraftverkens totala höjd är högst 225 m. Varje kraftverk har en effekt på 3–5 MW.

Elöverföring inom vindkraftsparken från kraftverken till elstationen sker med jordkablar för 36 kV, som i huvudsak placeras i anslutning till nya eller befintliga vägar. Vindkraftsproducenten ingår ett avtal med distributionsnätets innehavare om anslutning och elöverföring till elnätet. Vindkraftsaktören har förhandlat med Fingrid och att ansluta Härkmeri till elnätet. Vindkraftsparken i Härkmeri kan anslutas till Fingrids kraftledning Ulfsby-Kristinestad, om projektets totala kapacitet är tillräckligt stor när det står klart. Enligt planerna ska elöverföringen genomföras med luftledningar för 36 kV som placeras i samma terrängkorridor som till Arkkukallio, som ligger cirka 7 kilometer bort. Där planeras elstationen för Rajamäenkylä vindpark, och bägge vindparkerna kunde

anslutas till den. Kraftledningarna kan eventuellt dras så att de följer Uttermossavägen. Planen för anslutningen till elnätet preciseras när planeringen framskrider.

Tillstånd och beslut som projektet förutsätter

För att genomföra ett vindkraftsprojekt krävs flera tillstånd och beslut. De tillstånd och beslut som kan behövas presenteras på ett heltäckande sätt i punkt 1.8 i bedömningsprogrammet. Vindkraftverken ska placeras tillräckligt långt från bosättningen och från andra objekt som kan störas, så att miljötillstånd inte behövs. Vid miljökonsekvensbedömningen borde det utredas om de presenterade alternativen medför områden som förutsätter miljötillstånd. Om miljötillstånd behövs, avgörs tillståndsärendet av kommunens miljövårdsmyndighet på separat ansökan efter det att kontaktmyndigheten har gett sitt utlåtande om konsekvensbeskrivningen.

I byggskedet uppkommer betydande mängder överskottsmassor på projektområdet. Dumpning av överskottsmassor kan ge upphov till en jordtipp, som kan kräva miljötillstånd av den kommunala miljövårdsmyndigheten, om de massor som dumpas understiger 50 000 ton. Regionförvaltningsverket är tillståndsmyndighet för jordtippar som överstiger 50 000 ton.

Anknytning till andra projekt, planer och program

Till projektet anknyter internationella, nationella och regionala planer och program. Även vindkraftsprojekt som pågår och planeras i närområdet påverkar projektet. I punkt 1.9 i bedömningsprogrammet har man på ett heltäckande sätt gått igenom de planer och program som påverkar projektet samt andra vindkraftsprojekt i närområdet. Dessutom borde det utredas vilka andra projekt som eventuellt planeras i området och som kan ha sammantagna konsekvenser med detta vindkraftsprojekt.

Samordning av bedömningsförfarandet med andra juridiska processer

Samtidigt med bedömningen utarbetas en delgeneralplan för Härkmeri vindkraftsområde och de utredningar som färdigställs under bedömningen tjänar inte bara MKB-förfarandet utan också planläggningen av området. Delgeneralplanläggningen är dock en självständig process som regleras av markanvändnings- och bygglagen.

2. INFORMATION OCH SAMRÅD OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET

Kungörelsen och bedömningsprogrammet har varit framlagda från den 22 december 2014 till den 17 februari 2015 på den officiella anslagstavlan i Kristinestad. De sändes dessutom till Kristinestads bibliotek för att läggas fram för allmänheten. Ett öppet möte för allmänheten ordnades den 13 januari 2015 kl. 16:00–19:00 på skolan i Härkmeri i Storå enligt den s.k. öppet hus-principen. Utlåtande om projektet har begärts av följande:

Digita Networks Oy
EPV Regionalnät Ab
Finavia

Fingrid Oyj
 Flygstaben
 Kristinestads stad
 Västkustens miljöenhet
 Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland Miljö- och hälsoskyddet
 Världsnaturfonden Finland (WWF) Finlands havsörnsarbetsgrupp
 Forststyrelsen Österbottens naturtjänster
 Natur och miljö rf, Sydbottens Natur och Miljö rf
 Österbottens förbund
 Österbottens museum
 Huvudstaben
 Vilt- och fiskeriforskningsinstitutet
 Skogsvårdsföreningen Österbotten r.f.
 Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan Piiri ry
 Finlands skogscentral Offentliga tjänster, Kusten
 Finlands viltcentral, Kust-Österbotten
 Suupohjan lintutieteellinen yhdistys
 Österbottens svenska producentförbund rf

Kopior av de ursprungliga inkomna utlåtandena och åsikterna har tillställts den projektansvarige.

Nedan presenteras de inkomna utlåtandena och åsikterna i korthet.

3. SAMMANDRAG AV UTLÅTANDEN OCH ÅSIKTER

Allmänt

Det inkom 12 utlåtanden och 3 åsikter.

I utlåtandena och åsikterna har påpekats bland annat olägenheterna för bosättningen och landskapet samt de konsekvenser som vindkraftverken medför för fågelbeståndet. Dessutom har det påpekats att bedömningen av sammanlagda konsekvenser är bristfällig.

Utlåtanden

Digita Oy

Digita Oy konstaterar följande i sitt utlåtande: Vindparker orsakar oftast betydande olägenhet för TV-mottagningen via antenn framför allt i fasta bostäder och fritidsbostäder bakom parken. Det är sannolikt att de vindkraftsverk som planerats på området i Härkmeri kommer att störa TV-mottagningen via antenn. Vindkraftverken stör inte Digitas dataöverföringsförbindelser (länkar). Digita Oy föreslår att det görs undersökningar av TV-sändningarnas sebarhetsområde när planläggningen framskrider och att de fogas till bakgrundsmaterialet. Om utredningarna visar att det finns områden där TV-mottagningen via antenn störs, ska den projektansvarige presentera en plan för att undanröja störningarna i det riksomfattande radio- och TV-nätet. I delgeneralplanen bör det preciseras att projektaktören i egenskap av den som orsakar störningen är skyldig att stå för kostnaderna för att åtgärda störningarna.

Fingrid Oy

Fingrid utarbetar utvecklingsbehov och principiella lösningar som gäller elöverföringsnätet i Finland som en helhet. Målet är att säkerställa, i samarbete med nuvarande och nya partner som planerar nätanslutningar, de tekniskt-ekonomiskt bästa nätlösningarna och anslutningssätten. Vindkraftsparkers nätanlutning och anslutningsledningar utgör en väsentlig del av vindkraftsparken och möjligheterna att förverkliga den och de ska granskas som en del av MKB-förfarandet rörande vindkraftsprojektet.

Ledningen Ulvsby - Kristinestad är för närvarande byggd för en spänning på 400 kV. Det går inte att ansluta sig till den aktuella kraftledningen med kraftledningsanslutning. Anslutningsledningar för minst 110 kV från vindkraftverken i områden ska anslutas till Fingrid Oyj:s elstation Kristinestad antingen med egna ledningar eller i samarbete (flera vindkraftsparker kopplas till samma anslutningsledning) med andra aktörer.

Om det söder om Kristinestad (Kärjenkoski, Arkkukallio e.d.) byggs vindkraft på minst 250 MW, kan Fingrid Oyj bygga ett ställverk för 400 kV i området till vilket kunderna kan ansluta sig med en spänning på 400 kV. Detta betyder att Fingrid Oyj erbjuder ett anslutningsställe nära vindkraftskoncentrationen, kunderna bygger sina anslutningsledningar samt nödvändiga transformatorstationer inklusive transformatorer för 400 kV.

Kristinestads stadsstyrelse

Stadsstyrelsen konstaterar följande i sitt utlåtande: ifall elöverföringen ska ske till elstationen i Kristinestad, bör elöverföringen genomföras i samarbete med andra aktörer så att man nyttjar samma elstolpar eller med jordkablar. Vindkraftverken bör placeras inom områdesreserveringen i etapplandskapsplanen. Den projektansvariga bör samarbeta med andra vindkraftsprojekt. När det gäller bullret bör gränserna på 35 och 40 dB beaktas, liksom att byggande försvåras på området med 40 dB i framtiden.

Naturresurscentralen

Bedömningsprogrammet för Härkmeri har utarbetats så att det gäller endast själva projektområdet. En miljökonsekvensbedömning som gäller ett mera vidsträckt område har gjorts i samband med Österbottens landskapsplan. På grund av de risker som framkommit vid en granskning av helheten tycks kusten söder om Kristinestad vara fri från vindkraftsproduktionsområden på en några kilometer bred remsa. Inne i landet omfattar landskapsplanen flertalet vindkraftsproduktionsområden, som ensamma och granskade för sig inte är ödesdigra för populationerna av någon art, även om dödligheten eller förlusten av livsmiljöer skulle vara betydande för många arter. Om samtliga planerade områden förverkligas efter de separata granskningarna, kan följderna bli ödesdigra. När området i Härkmeri granskas separat kan man således komma till den slutsatsen att miljökonsekvenserna är tolerabla, när ansvaret för de sammantagna konsekvenserna av alla produktionsområden inte behöver beaktas.

Vindkraftverk och vindkraftsproduktionsområden påverkar organismerna genom de störningar som orsakas flygande fåglar och fladdermöss i form av kollisionrisk och ökad risk för dödsfall samt förlust av livsmiljöer, som i ett sådant ekonomiskogs- och jordbruksområde som Härkmeri betyder att det redan tidigare splittrade skogsområdet splittras ytterligare och inverkar menligt på

alla arter som behöver en sammanhängande livsmiljö. Arter som behöver öppen skogsmiljö eller utnyttjar det ökande utbudet av föda kan också öka i antal. Störningarna under byggtiden är övergående, men kan utöver trafik till och mellan byggplatserna också medföra erosion i småvatten och därigenom konsekvenser för större vattendrag längre bort som eventuellt är viktiga för fiskbeståndet och andra vattenlevande organismer. Dessa konsekvenser borde bedömas.

Risken för att kollidera med vindkraftverk berör främst stora vattenfåglar (sädgås, grågås, sångsvan) samt tranor och havsörnar. Kollisionsrisken berör särskilt fåglar som flyttar i kustens riktning samt fåglar som flyger mellan åkrar där de söker föda och rastområden i vattendrag. Även om fåglarna kan undvika produktionsområdena på dagen, så är det inte nödvändigtvis möjligt på natten. Kollisionsrisken kan antas vara störst närmast kusten. Därför, om vindkraft byggs ut på området i Härkmeri, anser Naturresurscentralen att alternativ 2 är bättre än alternativ 1.

Beskrivningarna av viltet och jakten är snäva eller saknas i bedömningsprogrammet. Viltet är emellertid av betydelse för rekreationen (jakten). Det kan förväntas att många arter som utnyttjar öppen miljö eller offer för kollisioner ökar i antal. Vilka är konsekvenserna för jaktmöjligheterna och jakten? Och riskerna för trafikolyckor (särskilt hjortdjur)? En betydligt grundligare datainsamling med hjälp av till exempel Tassu-systemet och snöspårräkning är möjlig och borde göras.

Naturresurscentralen anser att uppföljningsprogrammet är viktigt. I anslutning till det borde även presenteras kriterier för hur man ska agera för att förhindra olägenheter, om allvarliga sådana iakttas. Vad följer till exempel om kollisionssödrligheten eller beståndsförändringarna är större än väntat?

Västkustens miljöenhet

Planeringen bör genomföras så att de riktgivande värdena för buller och skuggbildning inte överskrids. Då behövs inte miljötillstånd. Bullermodelleringarnas mätparametrar bör presenteras liksom resultat av modellering av lågfrekvent buller. En bullermodellering av de sammantagna konsekvenserna av projekten i Ömossa och Västervik bör också göras. Alternativ 2 verkar vara mera realistiskt. De tre vindkraftverken söder om Stormossen kunde tas bort, då skulle vindparkens form vara mindre skadlig för flyttfåglarna och vindkraftverken skulle också finnas inom områdesreserveringen i etapplandskapsplanen. Flyttfåglarnas stråk till och från Härkmerifjärden borde klarläggas liksom eventuella konsekvenser. Rapporter om naturinventeringar bör presenteras i bilagor till miljökonsekvensbedömningen. Nya vägar, elledning eller fundament får inte placeras så att de har negativa konsekvenser för vattendrag och våtmarker i området. Konsekvenserna för det nationellt värdefulla landskapsområdet i Härkmeri kommer att vara stora.

Forststyrelsen

I avsnitt 1.7 (Planläggningssituation) i bedömningsprogrammet hänvisas till den Naturbedömning som gjorts för etapplandskapsplanen och konstateras att enligt utredningen är projektområdet i Härkmeri en betydligt riskkänsligare plats än genomsnittet för vindkraftsutbyggnad. Forststyrelsen önskar att det till denna punkt fogas att både Forststyrelsen och NTM-centralen ansåg i sina utlåtanden om Naturbedömningen att Arstu (=Härkmeri) hör till de områden

som borde strykas i landskapsplanen på grund av Naturakonsekvenserna. Forststyrelsen anser att det hade varit ändamålsenligt att i bedömningsprogrammet ta in antingen hela utredningen om fågelbeståndet eller åtminstone beskriva de använda metoderna betydligt mera ingående, så att det hade varit möjligt att bedöma om metoderna varit tillräckliga och ändamålsenliga. Forststyrelsen påpekar att projektets konsekvenser särskilt för fågelbeståndet borde granskas på ett större område än inom en radie på 2 kilometer. Beträffande bedömningarna av konsekvenserna för fågelbeståndet konstateras att "De sammantagna konsekvenserna för fågelbeståndet av andra vindkraftsparker i närheten bedöms med den noggrannhet som är möjlig på grundval av det tillgängliga materialet." Forststyrelsen påpekar att när det gäller konsekvenserna för fågelbeståndet borde projektets sammantagna konsekvenser med andra projekt i närområdet utgöra en betydande del av bedömningen. I avsnitt 6.16 (Sammantagna konsekvenser) i bedömningsprogrammet konstateras att de sammantagna konsekvenserna med andra projekt bedöms i mån av möjlighet i konsekvensbeskrivningen. Med hänvisning till det ovannämnda konstaterar Forststyrelsen att de metoder och det material som används för att bedöma de sammantagna konsekvenserna borde ha presenterats mera ingående. Forststyrelsen vill föra fram att i södra spetsen av lägenheten Syndersjön, som förvaltas av Forststyrelsens naturtjänster, finns ett område som reserverats för naturskyddsändamål. Därmed borde de gränsvärden för buller som anges för naturskyddsområden i riktvärdena tillämpas på det aktuella området, även om det ännu inte inrättats som ett naturskyddsområde enligt naturvårdslagen. Forststyrelsen konstaterar att det vore skäl att konsekvensuppföljningen skulle omfatta uppföljning av konsekvenserna för fågelbeståndet.

Skogscentralen, Kust-Österbotten

Bedömningsprogrammet innehåller sådant som berör allt skogsbruk. Ju färre vindkraftverk, desto mindre skogsareal börjar användas för energiproduktion. Det är viktigt att placera vindkraftverken så att värdefulla naturobjekt inte förstörs. Det planeras flera vindkraftsparker i närheten av projektet i Härkmeri. Därmed är det viktigt att planera elöverföringen så att det används så litet skogsbruksmark som möjligt för den. Utöver de naturobjekt som nämns i bedömningsprogrammet finns det dessutom nio andra värdefulla livsmiljöer och tre platser där flygekorre observerats i området.

Österbottens förbund

Österbottens förbund konstaterar i sitt utlåtande att bedömningen av miljökonsekvenser borde omfatta ett alternativ som stämmer överens med det område som reserverats för vindkraftsproduktion i etappplansplanen, så man bättre kunde åskådliggöra skillnaderna mellan de olika alternativen. Dessutom borde man redan i ett tidigt skede av bedömningsförfarandet ange hur elöverföringen till det riksomfattande nätet genomförs. I konsekvensbeskrivningen bör det också klargöras om elöverföringen genomförs med jordkabel eller luftledning. Det är viktigt med samarbete mellan vindkraftsprojekt och de sammantagna konsekvenserna borde klargöras i ett tidigt skede.

Österbottens museum

I programmet presenteras det material som behövs som bakgrund till bedömningen och medan bedömningsförfarandet pågår är avsikten bland annat att göra en inventering av fornlämningar. Museet har inget att anmärka till denna del. I punkt 4.6 i programmet konstateras att skogsbruksmarken är kraftigt bearbetad, så till denna del kan prognosen för att hitta fornlämningar vara dålig. I programmet berättas att det närmaste RKY-objektet är Lappfjärds kyrka på 9,7 kilometers avstånd. I avsnittet om byggda kulturmiljöer av riksintresse RKY på sidan 52 har man blandat ihop den tidigare inventeringen från 1993 och den ersättande inventeringen från 2009. Det närmaste objektet enligt förteckningen från 1993 är själva Härkmeri by strax norr om projektområdet. Sedan Härkmeri by fallit bort från förteckningen över byggda kulturmiljöer av riksintresse är den nu ett nationellt värdefullt landskapsområde och det redogörs för detta värde i bedömningsprogrammet. Museet påpekar att det har föreslagits att det nationellt värdefulla landskapsområdet i Härkmeri ska utvidgas i söder. När utvidgningen genomförs överensstämmer Härkmeri landskapsområde med den tidigare avgränsningen i RKY 1993 och kommer ännu närmare projektområdet (Landsbygdens kulturlandskap och landsskapsseverdheter: Förslag till nationellt värdefulla landskapsområden i Österbotten, Södra Österbotten och Mellersta Österbotten 2013).

Utöver den byggda kulturmiljön av riksintresse samt värdefulla landskapsheter är det viktigt att beakta värden på landskaps-, regional och lokal nivå, av vilka de förstnämnda kan innehålla tidigare RKY-områden.

Projektområdet, som i programmet även benämns planområdet, är klart större än det område som anvisas i landskapsplanen, som ska fastställas. Det sägs att avståndet från kraftverken till bosättningen är minst 1 kilometer. Med hänsyn till Härkmeri bys ställning som landskapsområde och den samhällsstruktur som presenteras på bild 16 konstaterar museet att planeringsalternativet ALT1 verkar överdimensionerat. Strävan borde vara att projektet i princip ska hållas klart inom gränserna i landskapsplanen, så att avståndet till kraftverken ökar.

Det konstateras att MKB och planen framskrider parallellt, men det sägs att planläggningen stöder sig på information som producerats under bedömningen. För att intressenterna ska ha tillgång till allt material som är väsentligt för bedömningen av miljökonsekvenserna föreslår museet att planutkastet inte läggs fram innan kontaktmyndighetens utlåtande om konsekvensbeskrivningen finns tillgängligt.

Staben för försvarsmaktens logistikverk

Enligt 24 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) ska de riksomfattande målen för områdesanvändningen beaktas vid all områdesplanering. Förutom de särskilda mål som gäller utbyggnaden av vindkraft ska man beakta de särskilda mål som gäller försvaret och den militära luftfarten (kapitel 4.2. fungerande regionstruktur och kapitel 4.5 fungerande förbindelsenät och energiförsörjning). Den viktigaste och mest omfattande konsekvensen av vindkraftverk riktar sig mot de sensorsystem som försvarsmakten använder i territorialövervakningen. Det är vindkraftsaktören eller planläggaren som svarar för att klarlägga konsekvenserna för radar. Om det behövs en utredning om konsekvenserna för radar ska den göras senast i samband med den detaljerade planeringen.

Projektet gällande en vindkraftspark i Härkmeri har beretts tidigare och i anslutning till det har försvarsmakten gett vindkraftsaktören ett utlåtande om vindkraftsparkens godtagbarhet.

Satakunta förbund

Utifrån MKB-utredningar som gjorts i landskapen Österbotten, Satakunta och även Sydösterbotten samt annat tillgängligt material vet man att gränzonen mellan landskapen Österbotten och Satakunta är ett även internationellt viktigt område för fåglarnas flyttning via Bottenhavets kust. Om de områden för vindkraftsproduktion som planerats på Bottenhavets och hela Bottniska vikens kust förverkligas har de sannolikt kumulativa konsekvenser även på populationsnivå, men i bedömningsprogrammet fåsts ingen uppmärksamhet vid dem. Bedömningsprogrammet bör kompletteras på granskningar på populationsnivå med avseende på de sammantagna konsekvenserna och samtidigt bör man granska om det aktuella projektet är genomförbart på grund av eventuella sammantagna konsekvenser. Vid bedömningen bör man beakta direkta och indirekta konsekvenser som hänför sig till förändringar i livsmiljön samt konsekvenserna av kollisionsriskerna samt förändringar i flyttstråken. När det gäller sädgåsen är det skäl att särskilt koncentrera sig på att granska de eventuella konsekvenserna för underarten fabalis (taigasädgås). Beståndet av taigasädgås har gått tillbaka kraftigt de senaste årtiondena och dess flyttstråk följer Bottniska vikens kust. Vid bedömningen bör även beaktas den riksomfattande utredningen om fåglarnas huvudflyttstråk i Finland från 2014. Denna utredning nämns inte i bedömningsprogrammet.

Dessutom konstaterar Satakunta förbund att i det bedömningsprogram som är ute på remiss har inte beaktats etapplandskapsplan 1 för Satakunta som miljöministeriet fastställde den 3 december 2014 och inte Satakuntas landskapsplan som miljöministeriet fastställde 2011 (HFD 2013).

Sydbottens Natur och Miljö

Föreningen konstaterar bland annat följande i sitt utlåtande: projektet kommer att påverka Härkmeri landskapsområde avsevärt. Projektet kommer också att ha betydande skadliga konsekvenser för flyttfågelbeståndet, fiskgjusen och havsörnen. Av denna orsak bör det inom ramen för projektet göras tillräckligt grundliga inventeringar av flyttfågelbeståndet och det häckande fågelbeståndet, vilka bör fogas till MKB-dokumenterna som separata bilagor. Även en bedömning av konsekvenserna för Natura-områden bör göras. Projektområdet bör krympas i söder. Projektets konsekvenser för den biologiska mångfalden bör utredas. Flygekorr- och fladdermusinventeringarna bör kompletteras. Resultaten av inventeringen av naturtyper bör presenteras i kartform. Föreningen kan inte godkänna alternativ 1 och alternativ 2 måste också krympas.

Åsikt 1.

Markägarna har bildat en arbetsgrupp som anser att alternativ 1 är genomförbart. Endast när det gäller vindkraftverk nr 30 kan man godkänna att kraftverket flyttas eller tas bort.

Åsikt 2.

I åsikten konstateras att det planeras ett stort antal vindkraftverk i Kristinestad och därför måste Härkmeri vindpark planeras mycket noga. Avståndet mellan

bosättningen och vindkraftverken borde vara två kilometer. Antalet vindkraftverk borde minskas och de borde placeras i små grupper för att minska konsekvenserna för landskapet. Vindkraftverken borde också placeras tillräckligt långt från riksvägen. Vindkraftsbolaget bör svara för att vindkraftverken och fundamenten rivs när driften upphört.

Åsikt 3.

Vindkraftverk nr 1 i alternativ 1 kommer för nära bosättningen. I alternativ 2 kommer vindkraftverk nr 16 likaså för nära bosättningen. Dessa vindkraftverk borde flyttas längre från bosättningen. Om vindkraftverken placeras på minst två kilometers avstånd från bosättningen kan de negativa konsekvenserna minskas.

4. KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE

De uppgifter som enligt 9 § i förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ska lämnas om projektet (713/2006) har presenterats. Uppgifter om projektets syfte, projektområdet och den projektansvarige har presenterats. Tekniska uppgifter har lämnats i stora drag, men uppgifterna måste preciseras i konsekvensbeskrivningsfasen.

Projektbeskrivningen

Projektet, dess utgångspunkter, syfte och läge beskrivs tydligt. Projektets läge presenteras tydligt på en karta med de riktgivande platserna för vindkraftverken. Avsikten är att inom ramen för projektet bygga 19-31 vindkraftverk, kraftverkens maximihöjd är 225 meter. Den tekniska beskrivningen av projektet är tillräcklig i detta skede av bedömningsförfarandet. Projekthelheten – kraftverken, elstationen och servicevägarna – framgår bra av projektbeskrivningen. Projektets livscykel, byggfas, drift och nedläggning har beaktats på behörigt sätt. Även åtgärderna i anslutning till driftunderhåll och service har specificerats.

Situationen när det gäller planeringen av projektet och hur det avancerar presenteras tydligt.

Behandlingen av alternativ

Granskningen av alternativ hör till MKB-förfarandets mest centrala egenskaper. Syftet med granskningen är att stödja beslutsfattandet genom att producera information om alternativa projektlösningar och deras konsekvenser. Slutresultatet borde vara det mest optimala alternativet för att bl.a. minimera konsekvenserna för miljön. Enligt 9 § 2 punkten i förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (713/2006) ska i bedömningsprogrammet i behövlig mån ges alternativ till projektet, även alternativet att avstå från projektet, såvida ett sådant alternativ inte av särskilda skäl är obehövligt.

Inom ramen för projektet presenteras två alternativ och alternativet att inte genomföra projektet. Granskningen gäller koniska stältorn med en navhöjd på 140 meter. Presentationen av alternativen är tydlig och de har behandlats på

behörigt sätt. Enligt kontaktmyndighetens åsikt verkar antalet alternativ för vindparken vara tillräckligt. Det är skäl att presentera konsekvenserna av alternativen i konsekvensbeskrivningen till den del som det finns skillnader mellan alternativen, till exempel vad gäller landskapet, växterna, bullret och fågelbeståndet. När planeringen fortsätter måste de kraftverk kunna strykas som inte är önskvärda på basis av konsekvensgranskningen. Möjligheterna till gemensam anslutning till elnätet tillsammans med andra vindkraftsprojekt i närområdet bör utredas.

Projektets anknytning till andra projekt

I bedömningsprogrammet har behandlats de planerade vindkraftsprojekt som den projektansvarige känner till. Kontaktmyndigheten konstaterar att de sammantagna konsekvenserna med andra projekt i närområdet bör utredas i konsekvensbeskrivningsfasen.

Tillstånd och beslut som projektet kan förutsätta

I kapitel 1.8 presenteras de tillstånd och planer som projektet kan förutsätta. I kapitlet nämns inte den ändring av MBL beträffande särskilda krav som gäller utbyggnad av vindkraft som trädde i kraft den 1 april 2011. Enligt MRL 77 b § 3 punkten ska det när en vindkraftsgeneralplan utarbetas, utöver vad som annars föreskrivs om generalplaner, ses till att det är möjligt att ordna vindkraftverkets tekniska service och elöverföring. I vindkraftsgeneralplaner planläggs endast vindkraftverksområdet. Enligt lagens krav på innehållet ska elöverföringen kunna ordnas. Av denna orsak är det viktigt att konsekvensbeskrivningen ger tillförlitliga svar för valet av genomförbara kraftledningsrutter så att en generalplan kan utarbetas. Förutom delgeneralplan konstateras projektet förutsätta bygglov, försvarsmaktens utlåtande om projektets konsekvenser för flygsäkerheten och radarfunktionerna samt flyghindertillstånd som söks hos Trafiksäkerhetsverket Trafi. Byggandet av kraftledningen förutsätter att tillstånd enligt elmarknadslagen söks hos Energimarknadsverket. I bedömningsprogrammet konstateras att projektet eventuellt kräver miljötillstånd enligt miljöskyddslagen på grund av lagen angående vissa grannelagsförhållanden (26/1920). Kontaktmyndigheten anser att behovet av miljötillstånd och även tillstånd enligt vattenlagen bör granskas i konsekvensbeskrivningen sedan konsekvensbedömningen blivit klar. Eventuella åtgärder som riktar sig mot objekt enligt vattenlagen, till exempel korsande av bäckar i naturligt tillstånd, ska föras fram och konsekvensernas betydelse för bevarandet av det naturliga tillståndet ska bedömas.

NTM-centralen påpekar att tillstånd krävs för vissa åtgärder eller konstruktioner som berör vägområden. Byggande av nya enskilda väkanslutningar eller förbättrande av befintliga anslutningar förutsätter anslutningstillstånd som beviljas av NTM-centralen. I det skede då projektet genomförs kan det dessutom krävas tillstånd för specialtransport samt tillstånd för arbete som utförs från vägen. Placering av kabel, rör eller någon annan motsvarande konstruktion på vägområdet förutsätter åter ett avtal med NTM-centralen.

Avgränsningen av influensområdet

Granskningsområdet för konsekvenserna presenteras i kapitel 5.3. Kontaktmyndigheten anser att de presenterade områdena i huvudsak är tillräckliga.

Konsekvensbedömningen

Syftet med bedömningsprogrammet är bland annat att berätta om de metoder som avsikten är att använda när bedömningen genomförs samt att beskriva miljöns tillstånd i sådan utsträckning att det är möjligt att identifiera och hänföra konsekvenserna.

Kontaktmyndigheten konstaterar, vilket också konstaterats i flera utlåtanden, att bedömningsprogrammets uppgifter om det nuvarande tillståndet i miljön är knapphändiga. Den planerade konsekvensbedömningen har dock kunnat granskas i tillräcklig utsträckning.

Bedömningen ska genomföras med beaktande av det som framförts i miljökonsekvensbedömningsprogrammet samt de synpunkter och kompletteringar som framförts i detta utlåtande. De använda metoderna ska beskrivas i konsekvensbeskrivningen.

Konsekvenser för klimatet

Med hjälp av vindkraft kan man påverka klimatet och luftkvaliteten genom att ersätta och minska energiproduktion som orsakar utsläpp. I konsekvensbeskrivningen kommer man att presentera utsläppsminskningen i form av en kalkyl där projektets teoretiska energiproduktion jämförs med motsvarande produktion i till exempel ett kolkondenskraftverk.

Kontaktmyndigheten anser att denna plan är tillräcklig.

Konsekvenser för samhällsstrukturen och näringsverksamhet

Projektets konsekvenser för samhällets infrastruktur och näringslivet utreds genom att man granskar lokala, regionala och riksomfattande planer och mål för markanvändningen.

Kontaktmyndigheten betonar att i konsekvensbeskrivningen bör det också beskrivas vilka begränsningar projektet medför för markanvändningen på projektområdet och det övriga influensområdet. I konsekvensbeskrivningen är det också skäl att bedöma om projektet kan ha negativa konsekvenser för några näringar, till exempel turismen eller jord- och skogsbruket.

Konsekvenser för områdesanvändningen

Byggandet av vindkraftsparken påverkar privatpersoners och näringsidkares möjligheter att använda området och dess närmaste omgivning samt attraktionskraften hos dessa områden. Konsekvenserna kommer att bedömas med hjälp av kartmaterial samt kunskaper och erfarenheter av andra vindkraftsprojekt.

Kontaktmyndigheten konstaterar att bedömningen borde kompletteras med en invånarenkät.

Konsekvenser för flygsäkerheten, försvarsmaktens bevakningssystem, radarfunktionerna samt kommunikationsförbindelserna

Höga konstruktioner, så som vindkraftverk kan påverka radarsignalers och kommunikationsförbindelsers funktion. Utlåtanden av Försvarsmakten, Ficora och Digita ska begäras för konsekvensbedömningen.

Kontaktmyndigheten konstaterar att ifall vindkraftsparken orsakar olägenhet för till exempel kommunikationsförbindelser bör man på förhand, innan projektet genomförs, komma överens om eventuella fortsatta åtgärder och vem som svarar för kostnaderna för dem.

Konsekvenser för trafiken och trafikledshållningen

För trafikens del bör antalet nya vägavsnitt och vägavsnitt som ska istandsättas anges i konsekvensbeskrivningsfasen liksom arealerna av dem. Behovet av att förbättra det befintliga vägnätet för utredas även för landsvägsnätets och broarnas del.

Konsekvenser för jordmånen samt yt- och grundvatten

Vid bedömningen bör även beaktas konsekvenserna för mängden ytvatten, inte bara för kvaliteten, och framför allt konsekvenserna vid toppflöden. När det gäller grundvatten konstaterar kontaktmyndigheten att i miljöskyddslagen 527/2014 föreskrivs bland annat om förbud mot förorening av grundvatten (MSL 17 §), vilket ska beaktas vid vindkraftsutbyggnad. Utöver byggandet får inte heller bland annat vägar, dikningar, elöverföring, elstationer, servicebyggnader eller transporter påverka grundvattennivån eller grundvattnets kvalitet. Det finns inga klassificerade grundvattenområden i närheten av vindkraftsprojektområdet i Härkmeri. Projektområdet för Härkmeri vindkraftspark eller de elöverföringskablar som planerats för projektet påverkar inga grundvattenområden.

Strävan är att samla in närmare information om förekomsten av sura sulfatjordar i området från NTM-centralen och de kommunala myndigheterna. Strävan är att bedöma projektets konsekvenser för sulfatjordar på grundval av den befintliga kunskapen. NTM-centralen konstaterar att enligt GTK:s förhandstolkningskarta är sannolikheten för att det ska förekomma sura sulfatjordar mycket liten i största delen av projektområdet, men på Stormossen är sannolikheten måttlig. Kontaktmyndigheten har inget att anmärka i fråga om bedömningen av konsekvenserna för jordmånen.

Konsekvenser för växtligheten och naturvärdena

Konsekvenserna för växterna och naturvärdena är lokala och förekommer vid vägar, på arbetsområden under byggtiden samt byggplatserna för fundament. Projektets konsekvenser för växterna och naturvärdena bedöms utifrån resultaten av inventeringen av växter och naturtyper.

Kontaktmyndigheten påpekar att vid inventeringarna ska man koncentrera sig på att lokalisera objekt av betydelse för den biologiska mångfalden:

- Naturtyper som ska skyddas enligt naturvårdslagen (NVL 29 §)
- Särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen (Skogsl 10 §)
- Naturtyper enligt vattenlagen (VattenL 11 §)
- Förekomster av arter som kräver särskilt skydd (NSL 47 § / NSF 21 §)
- Andra förekomster av värdefulla arter (hotade och av regional betydelse)
- Regionalt och lokalt representativa naturobjekt (bl.a. naturtyper på vårdbiotoper, gamla trädbestånd, geologiskt värdefulla formationer, skogsdungar i naturligt tillstånd och odikade myrområden)
- De värdefullaste naturobjekten enligt hotklassificeringen av naturtyper
- De värdefullaste livsmiljöerna för fågelbeståndet och viltarterna

Det är viktigt att inventeringarna görs av en erfaren person och att de ger information om uttryckligen områden för vindkraftverk och andra konstruktioner, där byggandet förändrar vegetationen. När naturinventeringarna görs bör man iaktta de anvisningar som miljöförvaltningen gett ut (t.ex. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi).

Konsekvenser för faunan

De fågelinventeringar som gjorts beskrivs allmänt. Det går ännu inte att bedöma metoderna och om inventeringarna är tillräckliga och vilka osäkerhetsfaktorer som är förknippade med dem utifrån det som anförts. För fåglar som söker föda i projektområdet eller rastar där under flyttningen kan vindkraftverken medföra betydande konsekvenser i form av kollisioner och hinder. Enligt preliminära uppgifter häckar rovfåglar i projektområdets näromgivning. I uppgifterna om fågelbeståndet framhävs ofta variationen mellan olika år bl.a. när det gäller väderförhållanden.

I inventeringarna bör man granska hur flyttstråken och rastområdena i trakten är belägna samt hur fåglarna flyger över projektområdet mellan bon och platser där de söker föda. Särskild uppmärksamhet bör riktas mot artsammansättningen på Natura 2000-områden i närheten samt mot förekomsten av fiskgjuse och havsörn samt deras beteende (bl.a. häckningstid och ungarnas flygövningar). Det är mycket viktigt att bedöma riskerna för kollisions- och hinder effekter i anslutning till fåglarnas grundläggande beteende. I inventeringarna bör man dessutom beakta förekomsten av arter som föredrar sammanhängande skogsområden på projektområdet och bedöma om den splittring som vindkraftsparken orsakar för skogsområdena påverkar de skogslevande arterna.

Den fladdermusinventering som gjorts på projektområdet bör kompletteras med observationer under flyttningen. När det gäller inventeringen av åkergroda bör det granskas om inventeringen är tillräckligt samt om inventeringstidpunkten är korrekt i förhållande till åkergrodans lektid.

Konsekvenser för naturskyddsområden

I bedömningsprogrammet berättas att i närheten av projektområdet, på mindre än fem kilometers avstånd, finns Härkmerifjärden, Blomträsket och Synder-sjön, som hör till både Naturaområdet Lappfjärds våtmarker och programmet för skydd av fågelrika sjöar och havsvikar. I fråga om Lappfjärds våtmarker

(SCI och SPA) utförs bedömningsarbetet som en så kallad bedömning av behovet av Naturbedömning, där man bedömer om projektet förutsätter egentlig Naturbedömning. Kontaktmyndigheten anser att detta förfarande är bra.

Konsekvenser för landskapet och kulturmiljön

I bedömningsprogrammet konstateras att vid bedömningen beaktas förutom konsekvenserna för landskapet av vindkraftsparken i Härkmeri även de kumulativa konsekvenserna av närliggande projekt. En landskapsanalys görs i fråga om projektområdets omgivning vilken sträcker sig minst 20 kilometer bort. Dessutom görs en synlighetsanalys som sträcker sig minst 20 kilometer bort. Vid bedömningen av konsekvenserna för landskapet utnyttjas bildmontagen. I fråga om fornlämningar används som kunskapsunderlag resultaten av den inventering av fornlämningar som görs inom ramen för projektet. Vid inventeringen iakttas den kvalitetsanvisning för arkeologiska arbeten som Museiverket publicerade våren 2013.

Kontaktmyndigheten har inget att anmärka i fråga om konsekvenserna för landskapet och kulturmiljön.

Bullerkonsekvenser

Det buller som orsakas av arbetena under byggfasen är ringa och beror i första hand på de arbetsmaskiner som används på byggplatsen och trafiken på transportlederna. Vindkraftverken orsakar mest buller när de är i drift. Vindkraftverkens snurrande rotorblad åstadkommer det för vindkraftsverk utmärkande svischandet, som uppstår när vinden träffar rotorbladen och ljudet återkastas i masten.

För att minimera bullerkonsekvenserna av vindkraftsbyggande är det väsentligt att placera vindkraftverken tillräckligt långt från bosättningen och från andra objekt som är känsliga för bullerkonsekvenser. Bullerkonsekvenserna kan förebyggas genom att ändra vindkraftverkens placering samt avstå från kraftverk på platser som är kritiska med tanke på bullerkonsekvenserna. Det anses att bullrets skadliga konsekvenser minimeras när planeringsriktvärdena för medelljudnivån dag- och nattetid från vindkraftsbyggande underskrids på kontrollpunkterna. Miljöministeriet har den 28 februari 2014 meddelat tre anvisningar (miljöförvaltningens anvisningar 2/2014, 3/2014 och 4/2014) om mätning och verifiering av buller från vindkraftverk. Anvisningarna stödjer tillämpningen av planeringsriktvärdena för vindkraftsbyggande i miljöministeriets handledning 4/2012. När planeringen av projektet fortsätter bör rapporteringen ske i enlighet med de nya anvisningarna. Planen bör dessutom innehålla bestämmelser som gör det möjligt att förebygga skadliga bullerkonsekvenser. Kontaktmyndigheten påpekar att bullermodellering bör göras för buller både medan vindkraftsparken byggs och när den är i drift. Alla projektalternativ ska modelleras.

Konsekvenser av skuggbildningar eller blinkningar

När solen skiner bakom vindkraftverket orsakar vindkraftverkets rotorblad rörliga skuggor. Skuggor och blinkningar uppstår bara vissa årstider och tider på

dygnet. Vindkraftverkens konsekvenser i form av skuggbildning modelleras med hjälp av WindPRO-programmet. Skuggbildningsmodellering görs för den s.k. faktiska situationen (real case) och den s.k. maximala situationen (worst case).

Konsekvenser för människorna

De konsekvenser som riktar sig mot människorna är kopplade till andra bedömningsavsnitt, där de konsekvenser som behandlas hänför sig till människornas levnadsförhållanden, hälsa och trivsel. Sådana konsekvensdelområden är särskilt markanvändningen och näringarna, landskapet, buller och skuggbildning samt rekreation. För att stödja bedömningen ordnas möten för allmänheten. Kontaktmyndigheten rekommenderar också att enkäter riktas till invånarna före och efter projektet.

Sammantagna konsekvenser

Projektets konsekvenser bedöms som en helhet med beaktande av verksamhet som redan förekommer på området samt verksamheter som planerats på området i den omfattning som det går att få information om dessa och de kan antas ha sammantagna konsekvenser tillsammans med detta projekt. I detta skede har vindkraftsprojekten i närområdet identifierats som andra projekt eller planer. Kontaktmyndigheten anser att granskningssättet är tillräckligt.

Förebyggande och minskning av skadliga konsekvenser

I enlighet med MKB-förordningen ska i konsekvensbeskrivningen ges förslag till åtgärder för att förebygga och begränsa skadliga miljökonsekvenser. I beskrivningen ska åtgärdernas effektivitet bedömas och det ska anges vilka av åtgärderna man kommer att vidta inom projektet. I konsekvensbeskrivningen bedöms dessutom de risker som hänför sig till projektet samt beskrivs hur man förbereder sig på dem i form av en preliminär riskhanteringsplan. Kontaktmyndigheten konstaterar att åtgärder för att begränsa skadliga konsekvenser är centrala när projektet genomförs. Granskningen av förebyggande och begränsning av skadliga konsekvenser ska gälla åtminstone markanvändningen, människorna, rekreationen, värdefulla landskaps- och kulturmiljöer samt den biologiska mångfalden, där särskild uppmärksamhet ska fästas vid fågelbeståndet och värdena hos närbelägna skyddsområden. I konsekvensbeskrivningen ska man också granska metoder för att förebygga risker och olycksituationer under byggtiden.

Jämförelsemetoder samt antaganden som hänför sig till bedömningen

Som metod för jämförelse av alternativen används den s.k. specificerande metoden som betonar ett beslutsfattande som utgår från olika värdemässiga utgångspunkter. Under bedömningsarbetet ska man identifiera potentiella osäkerhetsfaktorer på ett så heltäckande sätt som möjligt samt bedöma deras betydelse för konsekvensbedömningens tillförlitlighet. Osäkerhetsfaktorerna kan inverka på hur projektet framskrider och förutsättningarna att bevilja tillstånd.

Rapporteringen

Bedömningsprogrammet är såväl utseende- som innehållsmässigt tydligt och lättläst. Texten har åskådliggjorts med flera kartpresentationer. Kartorna är tydliga och de presenterar uppgifterna om projektet på ett åskådligt sätt.

Uppföljningen av konsekvenserna

Enligt bedömningsprogrammet utarbetas i samband med att konsekvenserna utreds en preliminär plan över innehållet i programmet för uppföljning av projektets miljökonsekvenser. Kontaktmyndigheten konstaterar att i konsekvensbeskrivningsfasen bör det läggas fram ett tillräckligt detaljerat förslag till uppföljningsobjekt och uppföljningsmetoder. Vid uppföljningen av konsekvenser bör man beakta konsekvenserna för såväl människor som naturen. Uppföljningsprogrammet bör innehålla de konsekvenser som ska undersökas samt uppföljnings- och rapporteringstidtabeller. Rapporterna ska tillställas kontaktmyndigheten samt kommunernas miljö- och hälsomyndigheter.

Sammandrag och slutsatser av kontaktmyndighetens utlåtande

Miljökonsekvenserna ska bedömas på ett heltäckande sätt under MKB-förfarandet. I sitt utlåtande om konsekvensbeskrivningen ska kontaktmyndigheten ta ställning till om bedömningen är tillräcklig och om projektet är genomförbart. En förutsättning för bedömningen är att det finns tillräcklig information om inventeringarna och projektets konsekvenser. Med stöd av 10 § i statsrådets förordning (713/2006) ska konsekvensbeskrivningen innehålla ett sammandrag. Avsikten är att sammandraget ska bidra till att åskådliggöra sakhelheten och hitta de miljökonsekvenser som bedömts lättare än vad som vore möjligt utan sammandraget. I konsekvensbeskrivningen ska enligt 10 § i MKB-förordningen (713/2006) också presenteras en utredning om hur kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet har beaktats.

Kontaktmyndigheten anser att bedömningsprogrammet är lättläst och åskådligt. Antalet presenterade alternativ uppfyller kraven i MKB-lagen. Kraftledningssträckningen är en del av projektet och dess konsekvenser bör bedömas med samma tyngd som konsekvenserna av byggandet och driften av vindkraftverken. Bedömningsprogrammet innehåller i stora drag det som anges i 9 § i förordningen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (713/2006). Det berättas dock ganska litet om de använda metoderna, så kontaktmyndigheten påpekar att vid bedömningen bör miljöförvaltningens anvisningar följas (Planeringsanvisningen för vindkraftsbyggande, bullermätningar). Kontaktmyndigheten förutsätter att bedömningen kompletteras till de delar som framgår av utlåtandet.

FRAMLÄGGANDE AV UTLÅTANDET

De utlåtanden och åsikter som erhållits under förfarandet förvaras i original i Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbottens arkiv.

Kontaktmyndighetens utlåtande är framlagt på NTM-centralen i Södra Österbottens webbplats miljo.fi/harkmerivindMKB samt under månad inom tjänstetiden på den officiella anslagstavlan i Kristinestad samt i Kristinestads bibliotek med stöd av den kungörelse som publicerats tidigare.

Miljöskyddschef

Päivi Kentala

Överinspektör

Niina Pirttiniemi

Avgift 8 000 €, faktureras separat

Fastställande av avgiften och sökande av ändring i avgiften

Avgiften fastställs i enlighet med statsrådets förordning (3/2014). En betalningsskyldig som anser att ett fel har begåtts vid fastställande av avgiften kan yrka på rättelse av avgiften hos Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten inom sex månader från det att avgiften påfördes. Adress: NTM-centralen i Södra Österbotten, ansvarsområdet för miljö och naturresurser, PB 262, 65101 VASA, e-post registratur.sodraosterbotten@ntm-centralen.fi.

SÄNDLISTA
FÖR KÄNNEDOM

OX2 Finland Oy
Kristinestads stad
Finlands miljöcentral, bilaga 2 exemplar av bedömningsprogrammet